

రెండు మహానగరాలు

రూ|| 250/-

పేజీలు: 245

నవచేతన పబ్లిషింగ్ హౌస్

గిరిజాపాఠశాల భవన్, బండ్లగూడ (బాగ్‌లో)

హైదరాబాద్-68, ఫోన్: 040-29884453/54

E-mail: navachethanaph@gmail.com

నవచేతన బుక్ హౌస్

బ్యాంక్ స్ట్రీట్ (అంబెడ్కర్) హైదరాబాద్, బండ్లగూడ (బాగ్‌లో) - హైదరాబాద్ పోస్టాఫీసు.

శుభాకాంక్షలు

పాఠకులు, ప్రకటనకర్తలు, ఏజెంట్లు, శ్రేయోభిలాషులకు 'ప్రజాపక్షం' వినాయక చవితి శుభాకాంక్షలు

సెలవు

వినాయక చవితి సందర్భంగా 'ప్రజాపక్షం' కార్యాలయానికి సోమవారం సెలవు. మంగళవారం పత్రిక వెలువడదు. పునర్వర్తనం బుధవారం.

- ఎడిటర్

సాంకేతికతను ఆయుధంగా మార్చొద్దు

- అది ఉమ్మడి పురోగతికి, శ్రేయస్సుకు అటంకం కలిగించొచ్చు
- బ్రిక్స్ ముగింపు సమావేశంలో ప్రధాని మోదీ హెచ్చరిక

న్యూఢిల్లీ : పెరుగుతోన్న భౌగోళిక, రాజకీయ ఉద్ధి క్షతలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా సామాన్య ప్రజలపై ప్రతి కూల ప్రభావం చూపుతున్న నేపథ్యంలో, ఈ సమాజ్ఞను ఎదుర్కొని, మానవాళి కోసం వ్యర్థమైనది

'బ్రిక్స్' కూటమి సహకారం, సమ్మిళిత వృద్ధి ద్వారా ఎదురాలని ప్రధానమంత్రి సరేంద్రమోదీ ఆదివారం ఆకాంక్షించారు. భారతదేశం అతిథ్యం ఇచ్చిన

తరువాయి 8లో

సంఘటితమవ్వండి

ఏకతాటిపైకి వస్తే అందరూ గౌరవిస్తారు

- ఆర్యవైశ్యులకు ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి పిలుపు
- సామ్యంగా, ఆత్మాభిమానంతో, ఆత్మ గౌరవంతో నిలబడేవారే ఆర్యవైశ్యులని ప్రశంస
- హైదరాబాద్ ఉప్పల్ భగాయత్ లో ఆర్యవైశ్య ఆత్మగౌరవ భవన్ కు శంకుస్థాపన

ప్రజాపక్షం/ఉప్పల్ (హైదరాబాద్)

కష్టాలు, బాధలు ఎన్ని ఉన్నప్పటికీ ఆర్య వైశ్యులు వాటిని కనపడనియకుండా సమాజంలో సామ్యంగా, ఆత్మాభిమానంతో, ఆత్మ గౌరవాన్ని కాపాడుకొంటూ ప్రతి ఒక్కరికీ కాశం ఉన్నందున, బ్రిక్స్ దేశాలు జాతీయ కరెన్సీ లలో వాణిజ్యాన్ని విస్తరించాలని, సమ్మిళిత ప్రపంచ ఆర్థిక చలన దిశగా కృషి చేయాలని ఇరాన్ అధ్యక్షుడు మసౌద్ పెజిష్మియన్ కోరారు. ఆదివారం ఇక్కడ 'బ్రిక్స్' శిఖరాగ్ర సమావేశం ముగింపు సభలో పెజిష్మియన్ ప్రసంగిస్తూ, పాశ్చాత్య శక్తులకు ఘాటుగా విమర్శించారు. ఏక పక్ష ఆంక్షలు ప్రపంచ ఆహార భద్రత, ప్రజల సంక్షేమంపై నేరుగా ప్రభావం చూపుతున్నాయని చెప్పారు. ఇరుపక్షాల

వైశ్య బిడ్డ మహాత్మా గాంధీ ఎదిగారని, ప్రపంచంలో ఏ దేశానికి వెళ్లి గాంధీ గొప్పతనం తెలియని వారుండరన్నారు. ఆర్యవైశ్య ప్రముఖులు కాంగ్రెస్ లో కీలక పాత్ర పోషించారని, పొట్టి శ్రీరాములు పోరాటంతో ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిందని, దేశ సమగ్రత కోసం గాంధీ ప్రాణాలిస్తే పొట్టి శ్రీరాములు రాష్ట్రం కోసం ప్రాణాలర్పించారన్నారు. ఆర్యవైశ్యులకు రావాల్సిన గుర్తింపు రాలేదని, ఆర్యవైశ్యుల పట్ల తమ ప్రభుత్వానికి సంపూర్ణ విశ్వాసం ఉందని, పేదల ఆర్యవైశ్య బిడ్డలకు సూతనంగా నిర్మిస్తున్న ఆత్మగౌరవ భవనం సంపూర్ణంగా ఉపయోగపడాలని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భవన

తరువాయి 8లో

విస్తారంగా వర్షాలు

పలు జిల్లాలకు ఎల్లో అల్టర్ల మూడు రోజుల్లో భారీ వర్షాలు : ఐఎండి ప్రజాపక్షం/హైదరాబాద్

బంగాళాఖాతంలో ఏర్పడిన అల్పపీడన ప్రభావంతో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా విస్తారంగా వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. రానున్న రెండు నుంచి మూడు రోజుల పాటు పలు జిల్లాల్లో భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని హైదరాబాద్ వాతావరణ కేంద్రం అధికారులు

తరువాయి 12లో

నియమాలు లేని ప్రపంచం... ట్రాఫిక్ లైట్లు లేని కూడలి

చైనా అధ్యక్షుడు జీ జిన్ పింగ్

జిజ్ఞం, తయారీ, పెట్టుబడులు, సాంకేతిక సహకారాన్ని పెంపొందించేందుకు 'బ్రిక్స్' దేశాలు వర్తమాన మార్కెట్లు, గ్లోబల్ సౌత్ లో తమ కున్న సన్నిహిత సంబంధాలను ఉపయోగించుకోవాలని, సరఫరా గొలుసులను కాపాడాలని, ఒక పెద్ద సమ్మేళన మార్కెట్ ను ప్రోత్సహించాలని చైనా అధ్యక్షుడు జీ జిన్ పింగ్ ఆదివారం అన్నారు. 'బ్రిక్స్' శిఖరాగ్ర సమావేశం ముగింపు సభలో చేసిన ప్రసంగంలో 'బలమే హక్కు' అనే తర్వాన్ని ఎప్పుడో విదనాదాల్చిందని నొక్కిచెబుతూ 'గ్లోబల్ సౌత్ కోసం ఐక్యత ద్వారా బలానికి సంబంధించిన ఒక కొత్త అధ్యాయాన్ని లిఖించే దిశగా

తరువాయి 8లో

సవాళ్లను ఎదుర్కొనేందుకు సమగ్ర విధానం

'బ్రిక్స్' దేశాలకు రష్యా అధ్యక్షుడు పుతిన్ పిలుపు

త్వవసరమైన ప్రపంచ సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి సమగ్ర విధానాన్ని అవలంబించాలని పుతిన్ పిలుపునిచ్చారు. ఆదివారం ఆయన ఆ కూటమి దేశాల మధ్య ధాన్యం మార్కెట్ కు సంబంధించి ఒక కొత్త బీమా విధానాన్ని ఉమ్మడి కార్యవరణను ప్రతిపాదించారు. ఉక్రెయిన్ పై యుద్ధం కారణంగా పాశ్చాత్య శక్తులు మార్కెట్ పై విధించిన తీవ్రమైన ఆంక్షల మధ్య పుతిన్ బ్రిక్స్ దేశాలతో పాటు గ్లోబల్ సౌత్ దేశాల మధ్య ఆర్థిక వృద్ధి కోసం కొత్త కార్యక్రమాలను ప్రతిపాదించారు. ఒక నిర్దిష్ట ధర పరిమితికి లోబడి లేదా అంతకంటే తక్కువ

తరువాయి 8లో

పూజలకు బడా గణేశ్ సిద్ధం

- భక్తులకు దర్శనమివ్వనున్న 70 అడుగుల ఖైరతాబాద్ పంచముఖ సంకటహర మహాగణపతి
- నేడు 11 గంటలకు గవర్నర్ దంపతుల చేతులమీదుగా తొలిపూజ

12

రాహుల్ గాంధీని ప్రధానమంత్రిని చేయడమే లక్ష్యం

- వరంగల్ ఈస్ట్ నుంచి నా గెలుపులో ఆయన పాత్ర కీలకం
- కాంగ్రెస్ లోనే ఉంటాం: 2028లోనూ గెలుస్తా
- మాజీమంత్రి కొండా సురేఖ ప్రకటన
- బర్తరఫ్ తరువాత తొలిసారిగా కార్యకర్తలతో భేటీ

ప్రజాపక్షం/హనుమకొండ

వరంగల్ తూర్పు నియోజకవర్గం నుంచి తాను ఎమ్మెల్యేగా గెలవడంలో కాంగ్రెస్ అగ్రనేత రాహుల్ గాంధీ పాత్ర ఉందని మాజీ మంత్రి కొండా సురేఖ, కొండా మురళీ పేర్కొన్నారు. రాహుల్ గాంధీని దేశ ప్రధానిని చేయడమే తమ లక్ష్యమన్నారు. కాంగ్రెస్ ను వీడే లేదని వారు స్పష్టం చేశారు. 2028లో జరిగే అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో మళ్ళీ ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నికవుతా. ప్రభుత్వంలోకి వస్తూ అని సురేఖ అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డిపై తమ కూతురు సుస్మిత చేసిన వ్యాఖ్యలపై సారీ చెప్పమన్నారు. కానీ చెప్పలేదన్నారు. మంత్రివర్గం నుంచి బర్తరఫ్ తర్వాత, వరంగల్ లో తొలిసారి కొండా సురేఖ, కొండా మురళీ ఆదివారం కార్యకర్తలతో సమావేశం

తరువాయి 8లో

సాదీ సైనికస్థావరంపై హాతీల దాడి

- దిబ్బతిన్న మసీదు, పౌర నివాసాలు
- ఓడిపోతున్న యెమెన్ సైన్యం : వేలాదిగా ప్రజలు పరార్
- హోర్ముజ్ లో ఇరాన్ నౌక ధ్వంసం : ఒకరు మృతి

కైరో: ఇరాన్ మద్దతు ఇస్తున్న యెమెన్ లోని హాతీ తిరుగుబాటుదారులు సాదీ ఆరేబియాపై ఆదివారం తెల్లవారకముందుగానే కొత్త దాడులకు దిగారు. యెమెన్ లో అంతర్జాతీయంగా గుర్తింపు పొందిన హాతీ వ్యతిరేక, సాదీ ఆరేబియా మద్దతు ఇస్తున్న ప్రభుత్వంలో తిరుగుబాటుదారులు పోరాటం చేస్తూనే సాదీ ప్రాంతాలపై

దాడులు చేశారు.మరోవైపు యెమెన్ లో హాతీల ప్రభావం కారణంగా వేలాదిమంది ప్రజలు భయంతో నివాసిత ప్రాంతాలు వదిలి పారిపోతున్నారు. గడచిన

తరువాయి 12లో

ఈ వారంలోనే కేటాయింపులు

- తుది దశకు చేరిన ఇందిరమ్మ టవర్స్ ఎల్ఐజి గృహాల కేటాయింపు ప్రక్రియ
- లక్ష్మీ డ్రా ద్వారా 7,340 మంది అభ్యర్థుల ఎంపిక
- హౌసింగ్ కమిషనర్ వి.పి. గౌతమ్ ప్రజాపక్షం/హైదరాబాద్

ఇందిరమ్మ టవర్స్ ఎల్ఐజి గృహాల కేటాయింపు ప్రక్రియ తుది దశకు చేరుకుందని తెలంగాణ హౌసింగ్ బోర్డు వైస్ చైర్మన్, హౌసింగ్ కమిషనర్ వి.పి. గౌతమ్ స్పష్టం చేశారు. లక్ష్మీ డ్రా విధానం ద్వారా మొత్తం 7,340 మంది అభ్యర్థులను ఎంపిక చేయగా, వారిలో 6,643 మందికి క్షేత్ర స్థాయి పరీక్షలన పూర్తయిందన్నారు. ఈ తనిఖీల్లో ఇప్పటివరకు 5,521 మంది అభ్యర్థులు నిర్దారించబడ్డారని, మిగిలిన

తరువాయి 12లో

May Every Aspiration Take Shape With Ganpati Bappa's Blessings

CELEBRATIONS UNLIMITED

Car Loan | Gold Loan | Personal Loan | Loan Against Mutual Funds

WAIVE OF PROCESSING FEES | CONCESSIONAL INTEREST RATES

For assistance, call 1800 1234 | 2100

Follow us on

For details, scan QR code

T&C Apply

తెలంగాణ పోరాటంలో ఆయుధం పట్టిన సాహిత్యం

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానికి అనేకానేక కారణాలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా కమ్యూనిజం నుంచి జాతీయదళాల వరకూ ఎన్నో అశాఖల పోరాటానికి ఊపిరి పోశాయి. సాహిత్యం పోషించిన పాత్ర అద్వితీయం. అందుకీ, తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని కేవలం తుపాకులు పట్టిన రైతలు తిరుగుబాటుగా అర్థం చేసుకుంటే దాని చరిత్రలోని ఒక ముఖ్యమైన పాఠ్యాన్ని కోల్పోయినట్లు అవుతుంది. 1946 నుంచి 1951 వరకు సాగిన ఈ పోరాటం భూమి, భుక్తి, విముక్తి కోసం రైతాంగం సాగించిన రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక ఉద్యమం. నిజాం నిరంకుశ పాలన, దేశీయీభవ, జమీన్ దార్ల దోపిడీ, వెళ్లి చాకిరి, అధిక వస్తులు, భూస్వామ్య అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా గ్రామీణ తెలంగాణ తిరుగుబాటు పేరింది. ముహూర్తాన్ని పోల్చి, అర్థం మహానగర ఈ ఆనందస్థితి రాజకీయ రూపాన్ని ఇచ్చాయి. ఆ పోరాటానికి సాహిత్యం ప్రజల భావలో స్వరమిచ్చింది. అవసరమైన బలన్ని తెలుగుద్రుని ఉద్యమ నెగెడులు రాజీనామా చేసి పోరాట స్ఫూర్తిని రగిలించింది. అక్షరాస్యత పరిమితంగా ఉన్న గ్రామీణ సమాజంలో వ్యవస్థకం చంటి పాట వేగంగా ప్రయాణిస్తూంది. పాఠ్యపత్రిక చంద్రలేఖ రైతు కూడా పాట వింటారు. నభకు వెళ్లి మహాభక్త కూడా బుర్రకడ వింటుంది. అక్షరం తెలియని కూలీ కూడా జానపద గాయనాన్ని గుర్తుచుకుంటుంది. అందుకే తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో సాహిత్యం ఒక అలంకారంగా కాకుండా, ప్రజా సమీకరణానికి పనిచేసిన రాజకీయ పాఠ్యంగా ఉపయోగపడింది. ఆ కాలంలో పంద పాటలు, ఉపలలు పుట్టాయి. కొన్ని పాటలు, నమలలు కూడా వెలువడ్డాయి. పోరాటం సాగుతున్న సమయంలో దీర్ఘమైన నవల రాయడానికి పరిస్థితులు అనుకూలించకపోవడంతో పాట, గేయం, కథ, నాటకం వంటి క్షుణ్ణ ప్రసార రూపాల్లో ఎక్కువ ప్రభావం చూపాయి. ఎన్నో విప్లవాలు చూచిందిగానే తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలోనూ సాహిత్యం కీలక భూమిక పోషించింది. ఈ క్రమంలో వచ్చిన సాహిత్య ప్రత్యేకత దాని భావంలోనే ఉంది. అది గ్రంథాలయంలో మాత్రమే కనిపించే భాష కానేకాదు. గ్రామీణ మాట... రైతుల నడికారం... కూలీల ఆనభయం... ధోరల దోర్తావ్యవస్థ నిరసన గళం... వెళ్లి చాకిరి బాధన మోసిన అక్షర రూపం... పోలీసురకాకాడ హింసన కళ్ళకు కట్టిన ఇమ్మనీ పాటల్లోకి వచ్చాయి. అందువల్ల ఆ పాటలు ప్రజల సొంత ఆనభావాలూగా మారాయి. నుర్దుల హనుమంతం, కాకోటి నారాయణ రావు, దాశరథి రంగాచార్య, దాశరథి కృష్ణమాచార్య, పల్లెళ్ళి అశ్వనీయమ్మ... ఇలా ఎంతో మంది రచయితలు తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్లారు. పేరు కూడా ప్రకటించుకోని ఎంతో మంది జానపద రచయితలూ సాగిన పాటలు వాదవాదాల మారుమోగాయాయి. ప్రజలకు స్పష్టమంత్రాలయ్యాయి. అలాంటి ప్రజా కవిత్వానికి నుర్దుల హనుమంతం అత్యంత ముఖ్యమైన ప్రతినిధి. ఆయన అసాధారణ కవి. పోరాటానికి ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్న సాంస్కృతిక కార్యకర్త. ఆయన పాటలు వెళ్లి చాకిరి, దోపిడీ, సామాజిక అసమానతలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలను చైతన్యపరచాయి. 'పల్లెటూరి పిల్లల కూడా...' వంటి పాటలు గ్రామీణ తెలంగాణలో ఆ కాలమైన ప్రజలకు పొందుగా. 'వేయి వేయి... దెబ్బకు దెబ్బ' వంటి గేయాల పోరాటానికి ప్రతినిధులు స్వరాలని ఇచ్చాయి. హనుమంతం పాటలపై జరిగిన పరిశోధనలు ఆయన గేయాల అణగారిన వర్ణాలను సమీకరించడంలో కీలక పాత్ర పోషించాయని స్పష్టం చేస్తున్నాయి. అ. అది రచయితల బంధి యాదగిరి వంటి ప్రజా కవుల అప్రసరకం అనితంగా కాకుండా, ప్రజల భావంలో ఉన్న కవిత్వం చరిత్రలో నిలిచారు. 'బంధెనక బంధి కట్టి...' అనే గేయం తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంపై సామాజిక జ్ఞాపకంలో ప్రత్యేక స్థానం నం పొందింది. ఈ పాటలో రైతు ప్రపంచం, దోపిడీపై ఆగ్రహం, ధోరలపై తిరుగుబాటు అన్నీ ఒకేపాటి వినిపిస్తాయి. బంధి యాదగిరి వంటి కవులు ప్రజల కోసం పాటలు సృష్టించుకుండా, ప్రజల మధ్య నుండి పాటను సృష్టించారు. ఇలాంటి

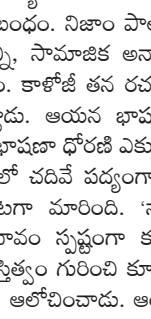
పాపాలకు రహయిత పేరు ఉండటం కూడా అవసరం లేని వర్ణిస్తే, కొన్ని పాటలు ఒకరి దగ్గర పుట్టి మరొకరి గొంతులో మారాయి. గ్రామం నుంచి గ్రామానికి వెళ్లే కొద్దీ పదాలు మారాయి, బాణీ

రచయిత

నగూ సామూరించి, తెలం పోరాల సోపా చేసుకోవాలంటే ఈ మౌఖిక యాదాన్ని తప్పనిసరిగా ఒకరి నాచి.

మల్లాదిమ మొహియుద్దీన్

కాశీలో నారాయణదాస్ తెలంగాణ ప్రజా కమిటీలో మరో విధివ్యమైన పేరు. ఆయనకు కమిటీకు ఒక సాంస్కృతిక శ్రమ వ్యూహం. నమాజంతో కమిటీ ఉండి సైతీకరం సంబంధం. నిజాం పాలనను, నిరంకుశత్వాన్ని, ఫా సీ జాన్ని, సామాజిక అన్యాయాన్ని ప్రశ్నించే తీవ్రమైన గళం. కాశీలో తన రచనల్లో సాధారణ మనిషికి వట్టూరకట్టా. ఆయన భాషలో పాండిత్య ప్రదర్శన కంటే సంతాపభాష రోజుకి ఎక్కువ. అందువల్ల ఆయన కమిటీలో సభలో చదివే వద్దంగా కాకుండా ప్రజలతో ముఖాముఖంగా మాట్లాడుతూ ఉంటాడు. 'నా గొడవ' అనే రచనలో కాశీలో సన్మభావం సృష్టంగా కనిపిస్తుంది. తెలంగాణ ప్రత్యేకత అన్నితరం గురించి కూడా కాశీలో చాలా ముందుగానే ఆలోచించాడు. ఆయన దృష్టిలో ప్రాచీనంగా ఆత్మ గౌరవం, ప్రజాస్వామ్యం, సామాజిక న్యాయం పరస్పరం సంబంధం ఉన్న అంశాలు. అందులో ఆయన తెలంగాణ సమాజపు ఒకతీయ చైతన్య శక్తిగా కనిపిస్తుంది. కాశీలో రాజా మేధావిగా గుర్తింపు పొందాడు. తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్రలో పట్టికలో ఆతానానామి పాత్రను ప్రత్యేకంగా గుర్తించాలి. ఆయన



కాశీలో

రచయిత, పాత్రికేయుడు, ప్రచురణకర్త, గ్రంథాలయ ఉద్యమకారుడు, రాజకీయ కార్యకర్త, నిజాం పాలనకు వ్యతిరేకంగా పనిచేసినందుకు జైలుకు వెళ్ళాడు. జైలులోపలలో ఆయన జైలు అనుభవాలను నమోదు చేశాడు. 'ప్రజల మనిషి'లో తెలంగాణ సామాజిక న్యాయవాదులను ప్రతిబింబించాడు. అంతకుముందు ముఖ్యంగా దేశోద్ధారక గ్రంథమాల ద్వారా పుస్తకాలను సామాన్య ప్రజలకు చేరువ చేశాడు. సాహిత్యం అందించే పంపిణీని వర్ధం విస్తరించాడు. ప్రజలలో ఆదర్శమే ఉందనే సాధనాన్ని నమ్మాడు. ఆచరణలో చూపాడు. ఆయన ప్రచురణ కార్యక్రమం గ్రామీణ నమాజంలో పతన సమస్య, తిని పెంచుకోకో కీలకంగా పనిచేసింది. తెలంగాణ సా యుద్ధ పోరాటానికి సాహిత్యం అందించిన మరో గొప్ప ఆయుధమే పాట. ఎందుకంటే, ఒక

పాట వెంటనే ప్రజలను కదిలిస్తుంది. ఒక పుస్తకం మాత్రం ఆరోపణలను దీర్చడానికి అనివదించదు. పాట ప్రజలను నమోదస్తే, పుస్తకం ఆ సమస్యకానికే సిద్ధం తప్పరమైన పుణిది చేస్తుంది. ఆత్మార్పణాన్ని ఈ రెండో పనిని చేశాడు.

సాహిత్యం పుస్తకంలోనే ఉందిపోతే తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో దాని ప్రభావం ఇంతటి విస్తృతంగా ఉండేది కాదు. నాటకం, బుర్రకథ, గేయానం, నాటిక, పిట్టలదేర, రైతాగల వంటి సాంకేతిక జానపద కళారూపాలను రాకేయి చైతన్యశీలి ఉప్పలూరి వెంకటాద్రి తెలంగాణ ప్రజాసాహిత్యమందిరం సాహిత్య శ్రేణి బృందాలు గ్రామాలకు వెళ్లి ప్రదర్శనలు ఇచ్చాయి. గొప్పదేరలో పోరాటం తీవ్రమైన దశలో ఈ కళారూపాల నిర్వహణ ప్రజలకే కూడా ప్రదర్శనలు నిర్వహించారు. 'మా భూమి' నాటకం ఈ సాంస్కృతిక ఉద్యమానికి ఒక ముఖ్యమైన ఉదాహరణ. సుంతక నాటకం నాటాలను, వానరేజి భాస్కరాచార్య రచించిన ఈ నాటకం భూమి, దోపిడీ, రైతాగ జీవితం వంటి అంశాలను రంగస్థలంపైకి తెచ్చింది. 1947లోనే ఈ నాటకాన్ని అనేక బృందాలు విస్తృతంగా ప్రదర్శించాయి. తరువాత అది నిషేధానికి గురైంది. సాహిత్యం రాకేయి అధికారాన్ని ఎందుకు కలవరపరుచుకుందో మా భూమి చరిత్ర స్పష్టం చేస్తుంది. స్వర్ణలూ మాస్ట్రీ, తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం సాహిత్యం మూడు ప్రధాన పనులు చేసింది. మొదటిది, బాధ కల పేరు పెట్టింది. వెళ్లి చాకిరి, దోపిడీ, భూస్వామ్య అణచివేత వంటి అనుభవాలు పాటగా పునర్నిర్మితం చేసిన బాధ సామాజిక అనుభవంగా మారింది. రెండవది, భయాన్ని ప్రతిఘటనగా మార్చింది. దొంగ, రకాకారుడు, అధికారాన్ని ఎదుర్కోనే రైతాగ్ని పాటలు, బుర్రకథలు, నాటకాలు ప్రజల్లో పెంపాయి. ఒక గ్రామంలో జరిగిన సమస్య టన మరనటి రోజే మరో గ్రామంలో పాటగా వినిపించేది. అలా సమాచారం, ఆగ్రహం, ధైర్యం ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి ప్రయాణించాయి. మూడవది, పోరాటానికి జ్ఞానాన్ని నిర్మించింది. యుద్ధం ముగిసిన తరువాత కూడా పాటలు విగిరించాయి. పుస్తకాలు మిగిలాయి. కథలు మిగిలాయి. అందువల్ల పోరాటం ఒక చారిత్రిక తేదిని సమాధిచూరగా కుండా ప్రజల స్మృతిలో జీవించే అనుభవంగా మారింది. ఈ విషయంలో మహాత్మా సాంస్కృతిక కార్యక్రమ పాత్రకు కూడా విస్తృతం చేరింది. బుర్రకథలు, నాటకాలు, పాటల ద్వారా మహాత్మలు కూడా రాకేయి ప్రచారంలో పాల్గొన్నారు. జైల జీవితంలో ఉన్నప్పటికీ రాకేయి తనదైన అనేక కార్యక్రమాల ద్వారా పాటలను కూడా ఉత్పాదించాడు. అనేక సాహిత్యసాంస్కృతిక పోరాటం పురుష రచయితల పరిధిలోనే నిలవలేదు. తెలంగాణ సాహిత్య సంప్రదాయం 1946లో మొదలుకొంటోంది. నన్నయగారి పూర్వం జైన సాహిత్యం నుంచి వెలుగులోకి సామాన్య

తెలంగాణ సాయుధ పోరాట చరిత్రను అధ్యయనం చేసినప్పుడు నానుటకు, గొల్లెడ చోటా, భూవాసివల్ల వ్యతిరేక పోరాటాలు, రకతాత్రయ హింస, నిజాం పాలన, పోలీస్ యాక్ష్వేప వంటి అంశాలకు సహజంగానే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం లభిస్తుంది. కానీ మాత్రం మనస్సులో ఆ పోరాటాన్ని లీనిన్ బెన్ జెవిన్ ప్రజలకు సామాజికమైనది కాకపోక ఒక శత్రువును ఎదుర్కొంటుంది. పాట మాత్రం వేల మందిలో ఒకే భావాన్ని చాటిస్తుంది. ఒక తూర్పు ఒక యుద్ధాన్ని గెలిపించి వచ్చును. కవితలో ఒక తూర్పును చరిత్రను గుర్తించేయగలదు. తుపాకీ కాలం ముగిసిన తరువాత మౌనమవుతుంది. పాట మాత్రం తరతరాలకు పాడబడుతుంది. అందుచే తెలంగాణ సాయుధ పోరాటాన్ని కేవలం సాయుధ తిరుగుబాటుగా చూడటం చారిత్రకంగా అణచివేయమనే దృష్టి. పాట ఒక సాంస్కృతిక స్వరం కూడా. రైతు తన బాధను పాటగా చెప్పేచున్నాడు. కవి ఆ పాటకు పదం ఇచ్చాడు. కళాకారుడు దాన్ని వేదికపైకి తీసుకెళ్ళాడు. రచయిత దాన్ని పుస్త

కరోనో నవమూడు చేశాడు. పత్రిక దాన్ని ప్రజల్లోకి తీసు వెళ్ళింది. ఈ మూడు ప్రభుత్వం ప్రజల రాజకీయం వైత న్నాన్నాన్ని నిర్మించింది. తెలంగాణ నాయుడు వక్కనేల మంగునిభోయినా, దాని సాక్షాత్తుం ముగియలేదు. నుద్దాల హనుమంతం పాటిల, బండ్ల దేవదర్శి గోయిల, దాశరథి కవిశెట్టి, కాకోటి నగర్, ఆత్మా న్నామ్మి రచనలు, ప్రజానాట్యంనుండి ప్రదర్శనల జ్ఞాపకం వంటివిన్న తరువాతి తెలంగాణ నాన్నాన్ని కర, రాజకీయ ఉద్యమకర్తలకు పూర్ణం అయ్యాయి. విడివిడిమైనా, ప్రజలు తిరుగుబాటు చేసేదానికి ముందు తమ దానినూ భావలే వ్యక్తం చేస్తారు. ఆ భావ పాటగా మారుచున్నది అది ఒకరి గొంతులా కాకుండా, నమూనాపై చోరులూ మారుతుంది. తెలం గాణలే ఆ గొంతు భూమి కోసం, భద్రీ కోసం, విమక్త కోసం వినిపించింది. కేంద్రం వైతనే తెలంగాణ నాయుడు పోరాట చరిత్రలో కవిత, గాయకుడికి, కథ నుడికి, నాటకకర్తకు కూడా గొల్లూ యాడుడి వక్కనే ఒక ప్రత్యేక సర్వం ఉంది.

- బిఎల్



సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం

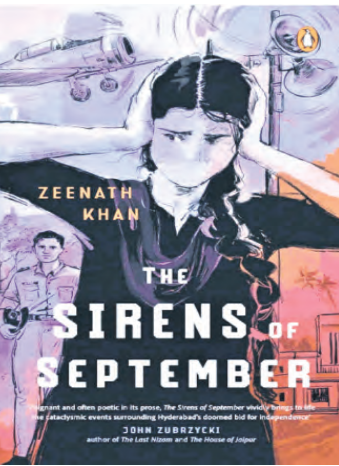
ఈ తతాబ్ధులభం నుండి తెలంగాణాలో సాంస్కృతిక పునరుద్ధీననాని కీ ప్రయత్నాలు అనభవముయ్యాలి. రావిపెట్టె రంగాపు, కొమ్మ జ్ఞానా చక్ష్మ బిర్రా, శ్రీ రాజా యామినీ వేంకట రంగాపు వారి మిమల బృందంలో కలిసి 1901లోనే సుల్తాన్ జిజ్ఞాసే శ్రీకృష్ణ దేవరాయాంధ్ర భాషా లలియం స్థాపించారు. దీనికి గ్రంథాలను సమకూర్చడానికి విజ్ఞాన చంద్రికా గ్రంథ మండలిని ఏర్పరచినారు. వరంగల్ లోని జిల్లాలోనే “జనుగుర్తి అనే గ్రామంలో వర్ధరాజు సీతారామచంద్రాపు రాఘవ రంగాపు అనేక నవలలు, నాటకాలు, భాషా విషయక గ్రంథాలు రాయ దమేగాక, విజ్ఞాన ప్రచారణ గ్రంథమాలను సెలెక్టాల్ సర్వీసుకు దీహాదం చేశారు. తెలుగు వారికి అనే వారప్రతీకలు కూడా వెలువరించారు. అదే కాలంలో నల్లగొండలో షబ్దవీను వేంకట నరసింహారాజు “నీలగిరి పత్రిక” పేరుతో ఒక వారప్రతీకను, వీరేశలింగం కంఠాభరణ గ్రంథమాల ను సెలెక్టాల్ వారు పునరుచితం గ్రంథాలన్నింటికీ రెండవ జాతీ వెల, నల్లగొండ జిల్లా నూర్కాపేటలో పువ్వాడ వెంకటప్పయ్య కృషి ప్రచారణ గ్రంథమాల ను సెలెక్టార్లు. సీరింద్రాబాద్లో షబ్దవీను అక్కాపెరన్నామి దేశీకాక గ్రంథమాల ను స్థాపించి, అభ్యుదయకావ్యమైన ప్రశస్తకాలను వెలువరించడమే కాక, సందీ భుజాన వేసుకుని అంటింటికీ తిరిగి పుస్తకాలను అమ్మేవారు. తీర్వెయ్యి మాణిక్యరావు, కె.సి. గుప్తా విజ్ఞాన గ్రంథమాల ను సెలెక్టార్లు చాలా చిరుమిత్రులను ప్రసరించి అజాతే అకాశం చేసినవారు. వీరి ప్రచురణలపై తెలంగాణా సాయుధ పోరాట సాహిత్యం ప్రభుత్వం కన్నుర్ల తేయడం, కోర్టుకు పోవడం కూడా జరిగింది. సుదూర వరం ప్రతాపరెడ్డి స్థాపించి చాలాకాలం పాటు నందావతత్వం మహిమించిన గోల్కొండ పత్రిక ఖబ్దతమైన రాజకీయ ధ్వక్తకావ్యం వెలువడమే గాక, అనేక ప్రచురణలను వెలువరించినది. ప్రతాపరెడ్డి నగలనం చేసిన గోల్కొండ కవల సంచిక ద్వారా ఎందరో అజ్ఞాత తెలంగాణా కవల విమల రాగా వెలుగు వహ్యాయి.

- **විද්‍යා**

‘ది సైరెన్స్ ఆఫ్ సెప్టెంబర్’ హైదరాబాద్
ఎలీనానికి
నవలా రూపం

హైదరాబాద్ సంస్థానాన్ని 1948లో, భారత సంఘటన చరిత్ర వ్యవస్థాత్మక ఒక అధ్యాయ అయితే ఆ కాలపు రాజకీయ కుట్రలు, రాజనీక జీవితాలు, అంతర్జాతీయ పరిణామాలు, ఒక ప్రపంచ చరిత్ర అనుభూతిని నవలగా ఆవిష్కరించారు రచయిత "తొలి నవల 'ఐ సిద్దిక్కి' అప్ప నెహ్రూ" హైదరాబాద్ పరిణామాలు నానవ, కలిత పాత్రల ద్వారా

2017 నవంబర్ ముందుకు సమగ్రం వెంటిడి ఉన్న రహదారిని నడుస్తున్నప్పుడు ఈ నవలకు దశాబ్దాల పాటు అతని నవలకు వచ్చినందుకు భాగం చెబుతున్నాడు. హైదరాబాద్ చరిత్రలోని ఆ ఘట్టంలో ఈ అనేకకేంద్రమైన నవలకు అవసరమైన వినియోగం అంతా ఉన్నాయని ఆమెకు అనిపించింది. వైభవమైన రాజసౌధాలు, విభిన్న నృభాషావాల వ్యవస్థ, రాజకీయ ఎత్తుగడలు, రహస్యాలు, బల కారణాలతో మానసిక నిర్ణయాల పరిణామ అని అంతా అర్థమై ఉన్న ఒక డిక్షనరీ భరించలేక కథకుడి సేవధ్యంగా నిలవగలవని ఆమె భావించారు. ఈ నవల 1948లో హైదరాబాద్ నుండి నువ్వె భారతదేశం చేపట్టిన సైనిక చర్యను, పరిణామాల్లో చిక్కుకున్న వ్యక్తుల జీతాలను కేంద్రంగా చేసుకుంటుంది. భారత విభజనకు అనేక పుస్తకాలు, సేవలూ బలపడినప్పటికీ, అతని నవలలో దీనిని భారతదేశంలో చోటు రాజకీయ పరిణామాల మాత్రం ఎక్కువగా చరిత్రలో విడిచిపెట్టమయ్యాయని భాగం అభిప్రాయం. అతని స్పెల్లింగు ఒక కనుమరుగు ప్రపంచం కథ. నాన్నా స్పెల్లింగు ఈ నవలలోని కనిపించుంది ఆమె నాన్నా నువ్వె కులాలితున్న నువ్వె అతని తండ్రి వ్యక్తుల మనస్తత్వం, రాజకీయ అనిశ్చితిని వివరించడమే గాన ప్రయత్నమని అంటున్నారు. 1948 భారత స్వేచ్ఛా ప్రారంభమైన ఆనందపురోహితుల తర్రాఖాతం వీరినం చేసే ప్రక్రియకు కీలక మలుపు తీర్చి ఈ నవల ఆ సమయాలను విశేషత దృష్టిని వేరే అనుభవించిన పరిణామాల కోణంగా చెబుతున్నావు ఫలితం. ఆమె 15 ఏళ్ల వయసును ఒక సంవత్సరం



పెండ్రిన యువతి. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచం రాజకీయ కల్లోలంలో కూరు కుపోతున్న సమయంలో ఆమె రాజకీయ సుఖాలు, అంతర్జాతీయ గురూ చర్యలం, ఒక చైనావారి దళ కావ్యదర్శి దూర సుబలంబం నవలీ పరిభాషావర్ణం ఎదుర్కొంటుంది. ఫలితం వాళ్ళను నవల కథాంశం పూర్తిగా రూపుదిద్దుకునే ముందే తన మునుపటి స్వేచ్ఛించుకున్నానని భాసే చెబుతున్నారు. అదర్హవాది, తెలివైన, దైర్ఘ్యవంతమైన కులీన కుటుంబానికి చెందిన జీనేజీ బాలికగా ఆమెను తీర్చిదిద్దాలని నిర్ణయించుకున్నానని ఆంటూనూని అంటుంది.

లలోని పెద్దల పాత్రలకు భిన్నంగా ఫలితం వ్యక్తిత్వం ఉంటుంది. అధికారంలో ఉన్న పెద్దలలో కులీన, క్రాంతిలో, కుతంత్రం వంటి రక్షణజాల బలంగా కనిపిస్తాయి. చారిత్రక కల్పనా రసనను ఒక యువతి దృష్టికే అంబర్ రాయం అంత సులభం కాబోయే భాసే అంటారు. 1948 నా సామజిక పరిస్థితులలో ఒక యువతికి స్వతంత్ర నిర్ణయాల తీసుకునే అవకాశాలు చాలా పరిమితంగా ఉంటాయి. అయినప్పటికీ కథను మధ్యయుగపునకు పురుషుల దృష్టికే మార్చలేమిచ్చే ఉండే అది మరింత విచిత్రమైనదేగా మారుచేది.

ఎందుకంటే పరిస్థితులు తమ చేతుల్లోంచి జారిపోతున్నాయని ఆ కాలపు అధికారంలో ఉన్నవాటికి తెలిసినా, వారు ఒక మునిగిపోతున్న నౌకను నడిపిస్తున్నట్లే పరిస్థితులను ఎదుర్కొన్నారన్న రచయిత వ్యాఖ్యలను ఈ సందర్భంగా గుర్తు చెప్పకోవాలి. నవలారచన కోసం భాసే విస్తృతమైన పరిశోధన చేశారు.

1946 నుంచి 1948 మధ్య వెలువడిన తనకు అందుబాటులో ఉన్న పత్రికలను ఆమె పరిశీలింపారు. అప్పటి వార్తలు, సామజిక వాతావరణం, రాజకీయ పరిస్థితులను చెప్పే చివరిపదానికి పాత దృశ్యచిత్రాలు కూడా ఉపయోగపడ్డాయని అంటారు. 1940ల జీవనచరిత్రల ముందుకు నజీవంగా తీసుకురావడానికి ఆ కాలానికి సుబంధించిన పుస్తకాలు, సినిమాలు పరిశీలింపారు. రవాణా, నమావార పుష్పవస్త్ర, దుస్తులు వంటి అలవాటపై కూడా ఆమె ప్రత్యేకంగా అధ్యయనం చేశారు. జీవిత చరిత్రలు, జ్ఞాన పాత్ర వాస్తవ, ప్రత్యేక అనుభవ కథనాలు, ముఖ్యంగా ఆ కాలాన్ని సూచించే చూసిన కుటుంబ నిర్భూల అనుభవాలు తన పరిశోధనకు ఎంతో ఉపయోగపడ్డాయని భాసే అంటారు. ఇలా చరిత్రలోని ఒక కిలక ఘనాన్ని కేవలం రాజకీయ లేదా సైనిక పరిభాషలకు అంతుకాదు కాకుండా, ఒక ప్రపంచం కూలిపోతున్నప్పుడు అందులో జీవించిన వ్యక్తుల అనుభవాలుగా వాస్తవ యత్నమే 'ది సెన్సెస్ ఆఫ్ సెన్సెలంబి'. వాస్తవ చరిత్రకు కల్పనను జోడించి, హైదరాబాద్ నుండి సాగిన సాగిన దశను ఒక యువతి కళ్ళతో చూపించడం ఈ నవలకు ప్రత్యేకతగా చెప్పకోవాలి.

చదవాల్సిన పుస్తకం

ತೆಲಂಗಾಣ ಸಾಯಿಧ್ ವೊರಾಟ ಸಾಹಿತ್ಯಂ

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంపై ఎన్నో పుస్తకాలు వెలువడడయ్యానీ, నాటి పోరాటానికి ఊపిరిలాడిన సాహిత్యంపై విశ్లేషణాత్మక పుస్తకాలు చాలా అరుదు. అలాంటి అరుదైన పుస్తకాల్లో ఆణిముత్యం ఆచార్య ఎస్వీ నత్యనారాయణ రాసిన 'తెలంగాణ సాయుధ పోరాట సాహిత్యం'. ఈ పుస్తకంలో మొదటి అధ్యాయంలో 'తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం' గురిగిరిగి ప్రకృత ఘోషాలు ఎలా మారిందో... కార్మిప్పులా ఎలా వ్యాపించి భూస్వామ్య విధానాలను, దోపిడీ వ్యవస్థలను ఎలా దహించివేసింది వివరిస్తారు. చారిత్రక తెలంగాణ రైతాంగ పోరాటాన్ని వివరిస్తుంది. రెండో అధ్యాయం 'తెలంగాణ సాయుధ పోరాట సాహిత్యం'. ఇందులో నాటి పోరాట కాలంలో అవిచ్ఛిన్నమైన సాహిత్యాన్ని, ఆది పోరాటానికి ఊపిరిపూడిన వైస్సాన్ని అవిచ్ఛిన్నమిది. ఉద్యమం సాహిత్యాన్ని ప్రభావితం చేసింది. సాహిత్యం ఉద్యమానికి ఊపిరిచ్చింది. ఈ రెండూ పరస్పర పరకాలు. పుస్తకాల్లో, అక్షర రహితమైన సాహిత్యమేగాక, వివిధ కళారూపాల్లో నిక్షిప్త, జనవదాల్లో జానవదాల్లో రైతాంగ పోరాటానికి బాటలు వేసిన ప్రజాసాహిత్యం కూడా ప్రపంచ చరిత్రలో గొప్ప ప్రజాతిరుగుబాట్లాల్లో ఒకటైన తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానికి తన వంతు కృషి చేసింది. బద్దలకపల్లి, ఒగ్గూరు, గొల్లపల్లి, నాటకాలు వంటి అనేకానేక రూపాల్లో ఉద్యమ సుననుక్తుల్లో దూసుకెళ్ళింది. దోపిడీ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా వారితో పోరాట స్ఫూర్తిని నింపింది. ఈ రెండు పుస్తకాల సాహిత్య విధానాలను ఎస్వీ సోదాహరణంగా ఈ పుస్తకంలో మనకు అందిస్తారు. తిరునగరి రాచూరాజునీయులు నంది ఆరుద్ర వరకు, కాంచినేపల్లి నంది గంగినే వరకు, కొండవీటి నంది గోగుంటి వరకు అంటే మంచి పోరాట కవులను పరిచయం చేస్తారు. వారి తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానికి అందించిన అక్షరాల నమిదలను గుర్తుచేస్తారు. పోరాట కవులను ఆయన ప్రవాహాలు, ప్రవాహ ప్రభావితాలు, ప్రవాహ స్రోతితులు, తరుస్సులుగా చర్చికరించిన విధానం ఆద్యుతం. బండి యాదగిరి, అలువాల మానయ్య, ఆవుల పిప్పయ్య, బి. గంగారాం, ఆమెన్ను, సర్వదేవభట్ట నరసింహమూర్తి, పెండ్వాల వెంకటేశ్వరరావు మొదలైన వారు ప్రత్యక్షంగా గుస్తుపల్లి పోరాటంలోనూ, పెన్నుబట్టి సాహితీ రంగంలోనూ చేసిన సేవలను ఎస్వీ వివరించారు. 1948 సెప్టెంబర్ 14వ తేదీన ఒడ్డు గ్రామానికి చెందిన భూమస్వామి రంగారెడ్డి వీధిపాటి నాథుని అభివీధిని సెప్టెంబర్ 12 మందికి 1950 జూలై 19న ఉరితీయించిన ఘటనపై కృష్ణమిరిందిన పోలియే యువపతి 'ఉరితలం కదులుతుంది' కవిత తెలుగు అనువాదాన్ని ప్రస్తావిస్తారు. 'బండినక కాలి కట్టి... చదవలో అన్నద కట్టి' అంటూ సాగే యాదగిరి రచించి, గానం చేసిన గీతాన్ని విశాలాంధ్ర మానవమిత్ర ప్రచురించింది. ఆ గీతం ఎంతటి ప్రాచుర్యం సంపాదించిందో, తెలంగాణ ప్రత్యేకతను నిలబెట్టే రచనగా ఏ విధంగా వెలుగుతున్నదో మనకు తెలుసు. ఆ పాట వాస్తవ రూపాన్ని ఎస్వీ రాసిన తెలంగాణ సాయుధ పోరాట సాహిత్యంలో చూడవచ్చు. ఒకరకు కాదు... ఇద్దరు కాదు.. ఎంతో మంది రచయితలను, వారి రచనలను ఎస్వీ ఈ పుస్తకంలో పాఠకులకు పరిచయం చేస్తారు. అధికాంశాలను తెలంగాణ గురించి తెలుసుకోవడానికి ఉద్యమ నేతర్లందరూ కావడంకీ, సాహిత్యం పోషించిన పాత్రను అర్థం చేసుకోవడానికీ ఈ పుస్తకాన్ని తప్పక చదవాలి. 1998లో తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఈ పుస్తకాన్ని ఉద్యమ గ్రంథ శ్రీలక్ష్మి చేర్చడమే, దీని ప్రత్యేకత నిరసన.

సాయుధ పోరాట కాలం నాటి ప్రముఖుల కవితలు

జాము సర్దురాదా
 నాటిల మిందినాదా
 యువబాబులపైను బొడుక్
 నైజాము సర్దురాదా
 పండిన పంతులంతా
 తిండికైన తిలవకుండా
 తీసుకువెళ్ళినానా కొడుక్
 నైజాము సర్దురాదా
 తుపాకీ బాబులుగాని
 నీవేని తెచ్చినాగాని
 మేం టాంగినాము కొడుక్
 నైజాము సర్దురాదా
 కండ్లూరు గాడుదానా
 లంచగొండి పోలికల్లా
 నువ్వు పెందినానా కొడుక్
 నైజాము సర్దురాదా

దున్నాను భూమిలేక
ఉండాను ఇల్లులేక
వరదేశమెల్లమీ కొడుకో
నైజాము సర్కార్‌లా!
తోలిను మిట్రి జాను
మేము లొంగి వస్తవనని
నాకు ఆజీవద్దీ కొడుకో
నైజాము సర్కార్‌లా!

చుట్టచుట్ట సూర్యోపేలి
నట్టనడము నత్తగోవడ
వరలా ఘోరాబాద
తర్వాక గోరికొండ
గోరికొండ ఖిల్లా కింద -

నీ గోరి కర్తం కొడుకో
నైజాము సర్కార్‌లా!

లాఠీల దెబ్బలు గాని నీ గోరి కర్తం కొడుకో
 తుపాకీ కాల్పులు గాని నైజాము సర్కారోదా!
 మిషీను గన్నులు గాని - యాదగిరి



ంటరి తుంటరి ఒ తొండి దొరా! ఎంతకు మారని మొండి దొరా! చాలు చాలు నీ పెత్తనమిక సాగించక బోకుమాయ్'	వ్యాపార వర్ధబలా హుర్తి ధూర్జి లాభంబు హుర్తిగా లాగనచుండ
---	--

చిప్ప ముంతల పాలు
సేయుచుండె. '

నిజాము పికాచువా!
 ఓకానరాదు. నిన్ను బోలెన
 రాజు మాకెన్నడేని
 తీగెలను తెంపి అగ్నిలో
 దింపినావు
 నా తెలంగాణా.
 కోటి రక్తాల మీద"

మాగాణములన్ సృజించి,
 ఎము కలో నుని బేసి
 బో పోలాలు దున్ను.
 బో పోలాలున్ నవాబునకు
 సుద్రము నింపిన రైతుదే.
 తెలంగాణము రైతుదే, ముసలి
 నక్కుకు రాజరికంబు దక్కునే?"

- దాశరథి

పరమైన ముప్పులను కూడా ఎదుర్కోవాల్సి అని ఆయన అన్నారు. తీవ్రమైన ప్రపంచ సమాఖ్యను ఎదుర్కోవడానికి, ఒక సుతంత్ర మార్గాన్ని ఎదుర్కోవడానికి ధృష్టి పెరిగిందన్నారు. దాని ప్రపంచ స్థాయి ప్రతిష్ఠ పెరుగుతోందని పులిన్ ప్రస్తుతించారు. నేటి సమావేశంలో తీవ్ర భాగనాహుతం, పులిన్ వట్ల అంతర్జాతీయ అసక్తి పెరుగుతూనే ఉందని ధృవీకరిస్తోంది. సుతంత్ర మార్గాన్ని ఆనసరించాలనే నమి నిబద్ధత, అంతర్జాతీయ వట్లం, ఐక్యరాజ్య సమితి ఛార్టర్‌లోని కీలక విధివిధానాల మధ్యగర్వ కల్పంలో సమస్యలను సమగ్రంగా పరిష్కరించుకు తేవాలనే మా కాకాక్షన్ సహా, మా ప్రధాన విలువలు, ఆధారాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా చాలా మందికి ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి అని కూట మిలోని పూర్వ సభ్యు డేవాలతోపాటు, దాని భాగ సామ్యుద్దేశాలు కూడా హాజరైన సభలో పులిన్ వివరించారు.

